

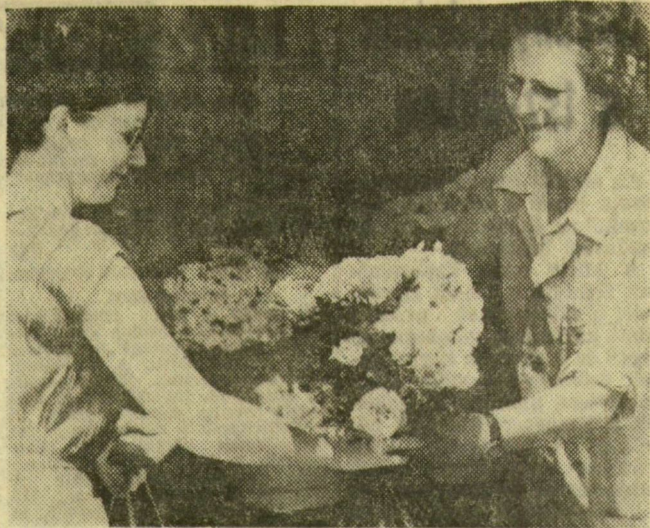
Élete — a virág

Kevés embernek adatik meg, hogy virágok között éljen. Neki, Tóth Jánosné Gajdos Annának megadott: *immár harminc éve van közöttük, úgy, hogy belőlük, tehát a virágok eladásából él.*

Mindig is nehéz kenyér volt ez, különösen a felszabadulás előtt, amikor még a virágpiac a Szechenyi téren volt a Vár utca és a Károlyi utca között. Akkor még rosszul ment a sora: a tehetősek a boltban vásárolták, rendelték a csokrokat és a kispénzű fiatalok, meg virágkedvelők csak ritkán engedhették meg maguknak a vásárlás örömeit.

Most más a helyzet: a szép virágot mindig el lehet adni. De hogyan? *Úgy, hogy reggel három órakor már felkel, fél négykor kinn van a piacon.* Egy-más után érkeznek a főleg Újszegeden lakó virágtermelők, nagyrészt háztájain, „másodfoglalkozásban” termelt virágokkal, hogy munkába menet előtt még átadhassák.

Azután a vevők jönnek,

Zelmann Ferenc felvétele
A vevők egyike és az eladó, Tóth Jánosné, „csokorszemle” közben

legtöbbjük állandó vásárló. S Tóth Jánosné keze csodálatra méltó ügyességgel köti csokorba a rózsákat, a szegfűket — mikor minek van szezonja. Ez megy délután háromig, fél négyig. Azután hazaindul, majd — átöltözés után — német nyelvtanfolyamra. S amikor onnan is visszatér, „bekapcsolódik” az otthoni munkába. Egy kis játék az egész, másfél éves unokával, Lacikával, meg televíziózás — és vége a napnak. Másnap újból kezdődik az egész előlről. Is-

mét hozzák a virágokat, jönnek a vevők és miközben csokorba köti a rózsákat, észre sem veszi, hogy a „virágok királynőjének” tövisei is vannak. Már nem vérzik a szúrás helye nem is látszik. Csak a nyomai maradtak meg harminc év óta: *olyanok az ujjai hegyei, mintha valaki nagy gondossággal millió és millió pontot rajzolt volna oda* — az Élet.

Mostmár boldog, mostoha gyermekora ellenére is. Úgy látszik, a virágok elégedetté teszik azokat, akik feltalálják magukat közöttük. De miért is ne örülne? Hiszen szárnyukra bocsátotta fiait: a középiskolai tanárt és a gépkocsivezetőt. S ha van is gondja-baja — a virággal a kezében derűssé válik a tekintete.

Perényi István

Beruházási együttműködés

Szardán Kaposvárott megkezdődött a tanácsberuházási vállalatok kétnapos országos tanácskozása, amelyen a beruházási vállalatok együttműködésével kapcsolatos tennivalókat vitatták meg. A tanácskozáson részt vevő 18 megye képviselői megállapították: az új gazdaságirányítási rendszer előkészítésének időszakában szembe-tűnő módon megmutatkozott, hogy a beruházóknak, építetőknek, nincs az egész ország területére kiterjedő központi szervük, amely képviselné érdekeiket. A tanácskozás résztvevői egyetértettek abban, hogy közös érdekeik védelméhez, tapasztalataik kicseréléséhez szervezett együttműködésre van szükség.

Kakuk Marci halálára

Tudjuk, hogy tegnap hajnalban, 81 éves korában elhunyt *Tersánszky Józsi Jenő* művei tele vannak önéletrajzi elemekkel. De azt is tudjuk, hogy egyetlen alakja sem azonosítható magával az íróval. Nem azonosítható Tersánszkyval a felejthetetlen figura, *Kakuk Marci* sem. Mégis az olvasók képezelete összehozta ezt a két alakot, az író és a figurát: Tersánszkyt és Kakuk Marcit. De nemcsak az olvasók mosták egybe a két alakot, hanem a rajzolók, Tersánszky műveinek illusztrátorai is. Nézzük csak meg, hogyan rajzolták ők Kakuk Marcit! Bizony a rajzolók teremtette Kakuk Marci hetyke, gunyoros ábrázata az író for-

mázza. A tudós irodalomkritikánál talán felszisszentek az ilyen azonosításra. Maga az író azonban biztosan mindig megbocsátotta.

Első írása 1910-ben az akkori idők legtekintélyesebb irodalmi folyóiratában, a Nyugatban jelent meg, s megtörtént vele, ami a legtöbb íróval csak tekintélyes mennyiségű megjelent írás után: attól kezdve novelláiból, elbeszéléseiből, regényeiből élt. Részt vett az első világháborúban, előbb az orosz, majd az olasz fronton, s élményeiből regényt írt, a *Víszontlátásra, drágám*-at, a magyar irodalom első háborúellenes regényét.

Tehetségének senkivel sem hasonlítható-rokonítható eredetiségét már ezek az első írók is magukon hordozták. Tersánszky semmiféle irodalmi iskolához, irányzathoz nem tartozik. Egyedülálló jelensége a magyar prózának.

Leghíresebb műve a *Kakuk Marci*-sorozat. Ezekben a regénykötetekben az író szimbolikus figurát formált, a fészket rakni nem tudó, dologtúl-munkától húzódozó, az élet elemi örömeihez, nőkhöz, ételhez-italhoz vonzódozó, a világra hetykén fittyet hányó ember figuráját. Ez a hetykeség magában az íróban is élt. A Horthy-korszakban például hetykén nézett szembe az ellenforradalmi szelekkel. Soha eszébe nem jutott, amit több más író egyébként meggett, hogy megtagadja a Tanácsköztársaságot, a munkásnépet, a városi széli nincsteleneket. Nem volt politikai író a szó szűkebb értelmében, de *humanista volt és elveihez* — hetykéri szembenézve az ellenséges világgal — *következetesen ragaszkodott.*

Egész életében dolgozott; hatalmas életművet, a magyar irodalom egyik legeredetibb életművét hagyta hátra. Nagy író volt; a magyar irodalom egyik legnagyobb írója. A Kossuth-díj, amelyet 1949-ben kapott, ezt fejezte ki és ezt dokumentálta.

Laczkó Sándor

Ö. L.

Hegedűsök diplomakoncertje

Nagy volt a tét, nagy volt az izgalom a Zeneművészeti Főiskola végzős hegedűseinek most tartott diplomakoncertjén — nem csoda, hiszen ezzel az utolsó és legjelentősebb akkuszál mutatták fel összegyűjtve az eredményeket, amelyekből majd profitálnak az ifjú tanárok.

Várnagy Lajos művésztanár négy növendéke lépett pódiumra. *Karátsony* Katalin csak műsorának második részére tudta leküzdödni elfogódottságát, ahol is Mozart: G-dúr hegedűverse-

nyének I. tételében és Bartók: Szonatinájában nyújtott kiegyensúlyozott teljesítményt. Fodor Melindát érdekes módon szereplése felidején Mozart A-dúr koncertjének I. tételében kerített hatalmába a vizsgáló, noha technikailag jó alapokon állt produkciója. A Bartók—Székely: Román táncokban viszont már magára talált, szép pillanatokat szerezve lendületes játékkal. Kovács Eszter az erőt meghaladó zenei anyagban csak Händel: D-dúr szonátája III. tételénél csillantott fel muzikális adottságaiból.

Zeneileg és technikailag kiemelkedő vizsga-műsort mutatott be Papp János; Műsora Bach: Adagio és fuga a g-moll szőlőszonátából, Brahms: A-dúr hegedű-zongora szonáta I. tétel, Hacsaturján: Hegedűversenyének I. tétele, és Bartók: I. rapszódiaja volt. Magasfokú virtuozitása inspiratív töltésű, művészi kifejező eszközök birtokosa, amelyeket a zenei stílusoknak megfelelően sokoldalúan tud alkalmazni.

Zongorán Bódás Péter tanár kísért, a tőle megszokott magas színvonalon.

Laczkó Sándor

Ö. L.

Középvárosok

A magyar városhálózat 23 középvárosában — amelyekben a lélekszám 30 ezertől 70 ezerig terjed — a lakosok száma egyharmadával növekedett az utóbbi 20 évben — közölték a szombathelyi településdemográfiai tanácskozás második napján. Ezek a városok — amelyek közé tartozik egyben Székesfehérvár, Szolnok, Szombathely, Tatabánya, Nyiregyháza, Békéscsaba, Veszprém és Zalaegerszeg — jelentős mértékben iparosodtak, meggyorsult a lakásépítés, Zalaegerszeg népessége például csaknem megkétszereződött, Tatabányán 67, Veszprémben több mint 50 százalékos volt a népszaporulat. A 23 középváros több mint 300 község lakosainak nyújt munkaalkalmat. Az ingavándorlók száma is nő. Az utóbbi időben különösen Zalaegerszeg, Salgótarján, Ózd, Sopron, Kaposvár, Szombathely és

Székesfehérvár gyakorol erőteljes vonzást a környezetére. (MTI)

Kevés az élesztő

Több mint egy hete csak véletlenül jut hozzá a vásárló élesztőhöz a boltokban. Kellemetlen dolog, hogy még ilyen fontos, a háztartásokban nélkülözhetetlen cikk is a hiánylistán szerepel mostanában — írja B. Lászlóné, Bécsi körút 8-10. szám alatt lakó olvasónk, s kérdi, hogy mi ennek az oka, lesz-e elegendő élesztő hamarosan.

A nagykereskedelmi vállalat, amely a boltokat élesztővel látja el, napi nyolc mázsát igényelt a budapesti gyártól. Az utóbbi időben ennek a mennyiségnek csak egy részét kapta meg s ezt elsősorban a kenyérsütő üzemeknek utalta ki. Ezért jutott kevesebb a boltokba. Úgy látszik, a szállítási körüli zavarok megszűnőben vannak, mert pár nap óta már a megszokott mennyiségű élesztőt kapja a nagykereskedelmi vállalat. Most már kielégítve a sütőüzemek szükségletét, az üzletek igényeit is ki tudja elégíteni.

Csendháborítás-e?

A munkanapokon dolgozó család vasárnap sem tud pihenni, mert a szomszéd ilyenkor vési, kalapálja, javítja a közfalat, — írja Cs. Ágnes, Kereszt utca 9. szám alatt lakó olvasónk, aki egyébként három éve beteg. Kérdi, hogy már a saját házában sem lehet nyugodt az állandóan fűró-faragó szomszéd szeszélye miatt.

A csendháborításról szóló szabályrendelet elvei sze-

rint nemcsak az éjszakai pihenésre szánt idő zavarása jelent csendháborítást, hanem az olyan eset is, amelyről olvasónk ír. Azt tanácsoljuk, hogy hívja fel erre a szomszéd figyelmét, s egyezzenek meg, hogy mikor végezze el a szükséges munkát. Ha ez nem lehetséges, a lakóbizottság útján figyelmeztesse, illetve feljelentést tehet ellene a kerületi tanács szabálysértési előadójánál.

Megváltozott az autóbuszvonal

Június 1. óta más útvonalon közlekedik az 1-es autóbusz. Azelőtt a Marx térről betért a Lenin körútra s a Kossuth Lajos sugárúton visszamenet haladt a Párizsi körúton, majd a Csongrádi sugárúton az autóbusz. Jelenleg nem érinti a Lenin körutat. Horváth György, Ipoly utca 11. szám alatt lakó olvasónk kérdi, miért változott meg az autóbusz vonala.

A 10. számú AKÖV személyforgalmi osztályán úgy tájékoztattak, hogy a válto-

zás a június 1-től érvénybe lépett új menetrenddel kapcsolatos, és csak ideiglenes jellegű. Az utóbbi szükségessé, hogy jelenleg a Csongrádi sugárúton úépítés folyik, emiatt kellett tehermentesíteni a forgalmot. Amint az úépítés első szakasza befejeződik — ez már csak hetek kérdése — visszaállítják az 1-es autóbusz eredeti útvonalát. A menetdíj viszont a helyi járatú autóbuszoknál egységesen két forinttá lett, ha egyik vonal rövidebb, mint a másik.

„Rejtélyes” foltok

Azt már nem is furcsállom, hogy miért tartott olyan sokáig a Szechenyi téren a Zsótér-ház, a szegedi járási tanács székházának — majdnem az alapoktól a tetőig tartó — felújítása. Hozzászoktunk, hogy nálunk — legalábbis az építőiparban — a jó munkához idő kell.

No de ne polemizáljunk. Inkább dicsérjük a Zsótér-házon a nagyon is szemléletes munkát, mert kétségtelenül az Léven Szeged az idegenforgalom városa is, még kuriózumnak is beillik ez a műemlék, vagy jellegében olyasféle ház, már ami újdonsült homlokzatát illeti.

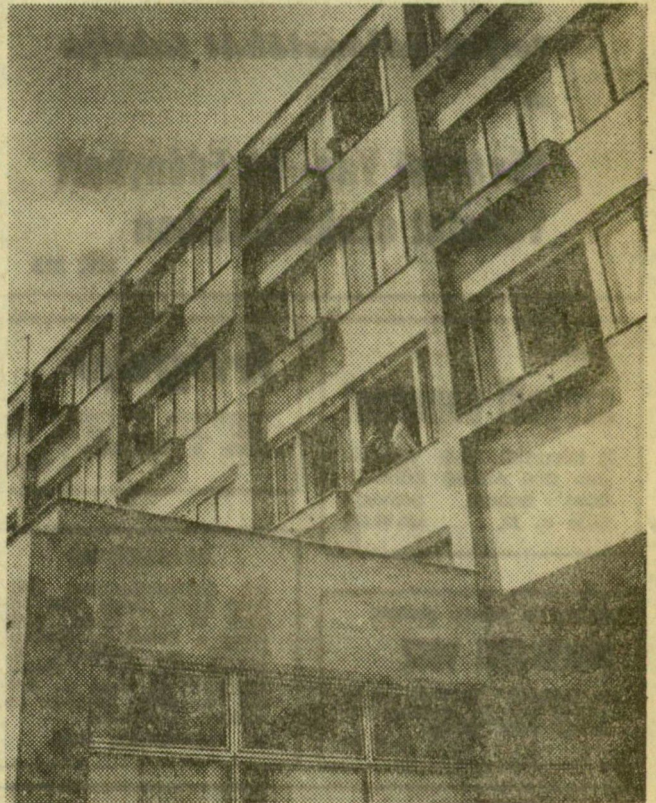
A minap kérdezte is tőlem egy amerikai magyar, régen külföldre szakadt hazánkfia, hogy miféle térképek, fehér foltok díszelnek a Zsótér-háznak színe a teljes képén. Tűnődtem, mit válaszoljak. Mondtam azt, hogy a város születésétől napjainkig tartó történelmét „örökítették meg a falakon titkos vonalakkal, fehér foltokkal? Ne-

tán a hozzáértés állóképességének új technológiája vert át a falakon? Hogyisne. Majd elárulom a szisztémát, hogy magával vigye és meggazdagodjon belőle a mi külföldre szakadt hazánkfia? Még mit nem?

Mondtam neki, amit mondtam. Azt például, hogy a látszat csal és hogy ő nem jól lát, menjen sürgősen szemorvoshoz, mert az nálunk olcsóbb, mint Amerikában; meg hogy csak bizonyos látási szögben érezni a falakon a fehér foltok, vonalak ottlétét. Hát akkor minek ebből ekkora hűhót csinálni? Elégedjünk meg azzal, hogy azok a salétromos, ragyásos kiverődések a falakon vannak. Hogy kinek és milyen technológia jóvoltából? Minek azt keresgélni? Majd az idő patinát rak a falakra koromból, porból, esővízből, s aztán eltűnik az a „kuriózum”, amivel most egyáltalán nem dicselkedhetünk.

L. F.

Épült: 1957—1969

Jancsó-kollégium

(101.) A Liliom utca végén van az Orvostudományi Egyetem másik, 222 személyes kollégiuma. Novák Istváné tervei alapján 1966—67-ben épült. A Vörösmarty utcai zsúfolt, öreg épületből költöztek ide a diákok.

CSÜTÖRTÖK,
1969. JÚNIUS 12.